

Verksamhetsförändringar Toiminnanmuutokset

Pia-Maria Sjöström, sektordirektör barn, unga och familjer
Pia-Maria Sjöström, sektorijohtaja lapset, nuoret ja perheet

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Att beakta vid verksamhetsförändringar

- Stöder de strategin och servicestrategin?
  - Stöder de befolkningens behov?
  - Är de förenliga med strategin för flerproducentmodell?
  - Är de förenliga med strategin för det fysiska servicenätverket?
- Vilka är alternativen?
- Vilka är konsekvenserna?
  - Patient- och klientsäkerhet
  - Tillgång och tillgänglighet
    - För barn och unga, för grupper med specialbehov, för äldre
  - Personal
  - Kvalitet
  - Ekonomi
  - Påverkan på andra enheter
  - Påverkan på miljön

Toiminnanmuutoksissa huomioitavaa

- Tukevatko ne strategiaa ja palvelustrategiaa?
  - Tukevatko ne väestön tarpeita?
  - Ovatko ne yhteneväisiä monituottajastrategian kanssa?
  - Ovatko ne yhteneväisiä fyysisen palveluverkon strategian kanssa?
- Mitä vaihtoehtoja on olemassa?
- Mitkä ovat vaikutukset?
  - Potilas- ja asiakasturvallisuus
  - Saatavuus ja saavutettavuus
    - Lapset ja nuoret, erityistarpeiset ryhmät, ikääntyneet
  - Henkilöstö
  - Laatu
  - Talous
  - Vaikutus muihin yksiköihin
  - Ympäristövaikutukset

Processen för utvärdering av verksamheten

Behov "Hur mår Österbotten?"

- Årlig analys av befolkningens behov
- Presenteras i mars
- Grund för kommande planering
- Vid behov uppdatering av servicestrategi

Vem producerar?

- Strategi för modellen med flera producenter görs per fullmäktigeperiod
- Utvärderas årligen i april
- Behöver den egna produktionen öka eller minska?

Var produceras det?

- Strategi för det fysiska servicenätverket per fullmäktigeperiod
- Långsiktig plan för fysiska servicenätverket
- Utvärderas årligen i maj
- Behövs renoveringar, flytt av verksamhet, nya verksamhetspunkter, avslutande av verksamhetspunkter?

Toiminnan arvioinnin prosessi

Tarpeet "Kuinka Pohjanmaa voi?"

- Vuosittainen analyysi väestön tarpeista
- Esitellään maaliskuussa
- Luo pohjan tulevalle suunnittelulle
- Tarvittaessa palvelustrategian päivitys

Kuka tuottaa?

- Monituottajastrategia laaditaan valtuustokausittain
- Arvioidaan vuosittain huhtikuussa
- Tuleeko omaa tuotantoa lisätä tai vähentää?

Missä tuotetaan?

- Fyysisen palveluverkon strategia valtuustokausittain
- Pitkäjänteinen suunnitelma fyysiselle palveluverkolle
- Arvioidaan vuosittain toukokuussa
- Tarvitaanko kiinteistökorjauksia, toimipisteiden muuttoa, uusia toimipisteitä, toimipisteiden lakkauttamisia?

Behov av verksamhetsförändringar

VARFÖR?

- Behov hos befolkningen
- Uppfylla strategin
- Kvalitet
- Personalstruktur
- Utrymmena oändamålsenliga
- Ekonomi

VARIFRÅN?

- Enheten
- Verksamhetsområdesledningen
- Årlig utvärdering (sektorledning)
- Befolkningen
- Resursledning (personalanvändning)
- Förtroendevalda /kommuner
- Fastighetsansvariga

Toiminnanmuutos-tarpeet

MIKSI?

- Väestön tarpeet
- Strategian toteuttaminen
- Laatu
- Henkilöstörakenne
- Epätarkoituksenmukaiset toimitilat
- Talous

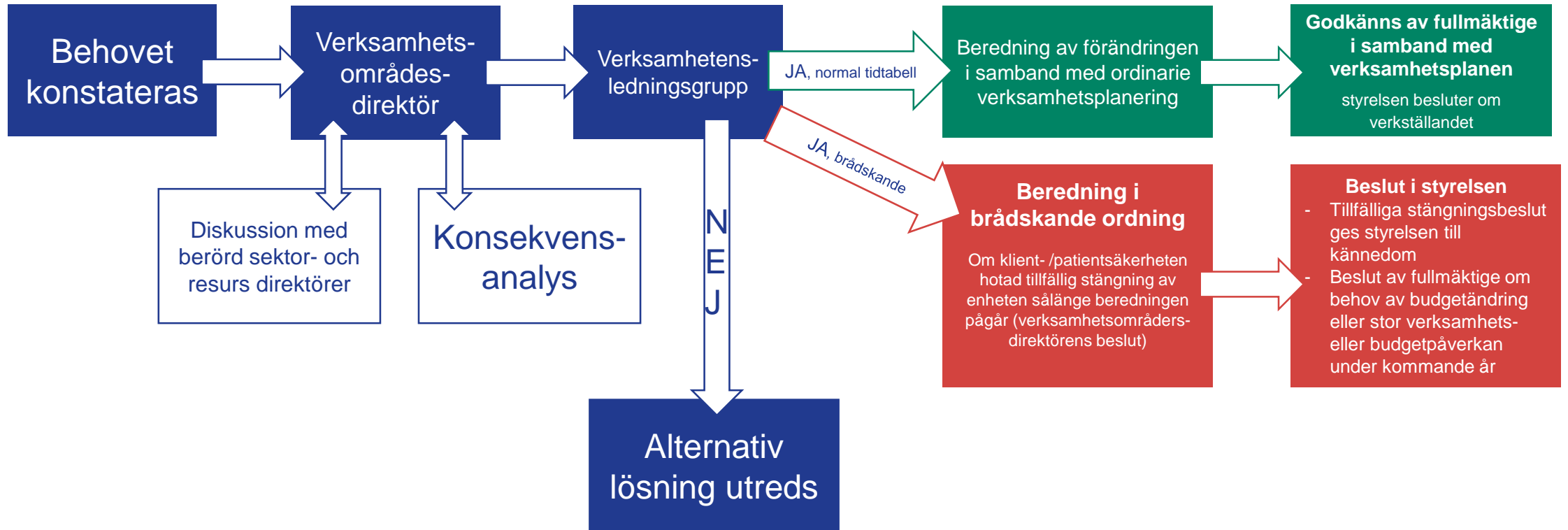
MISTÄ?

- Yksikkö
- Toimialajohto
- Vuosittainen arviointi (sektorijohto)
- Väestö
- Resurssijohto (henkilöstön käyttö)
- Luottamushenkilöt/kunnat
- Kiinteistövästavaavat

Behov av verksamhetsförändringar som påverkar servicenivån i en enskild kommun eller i välfärdsområdet

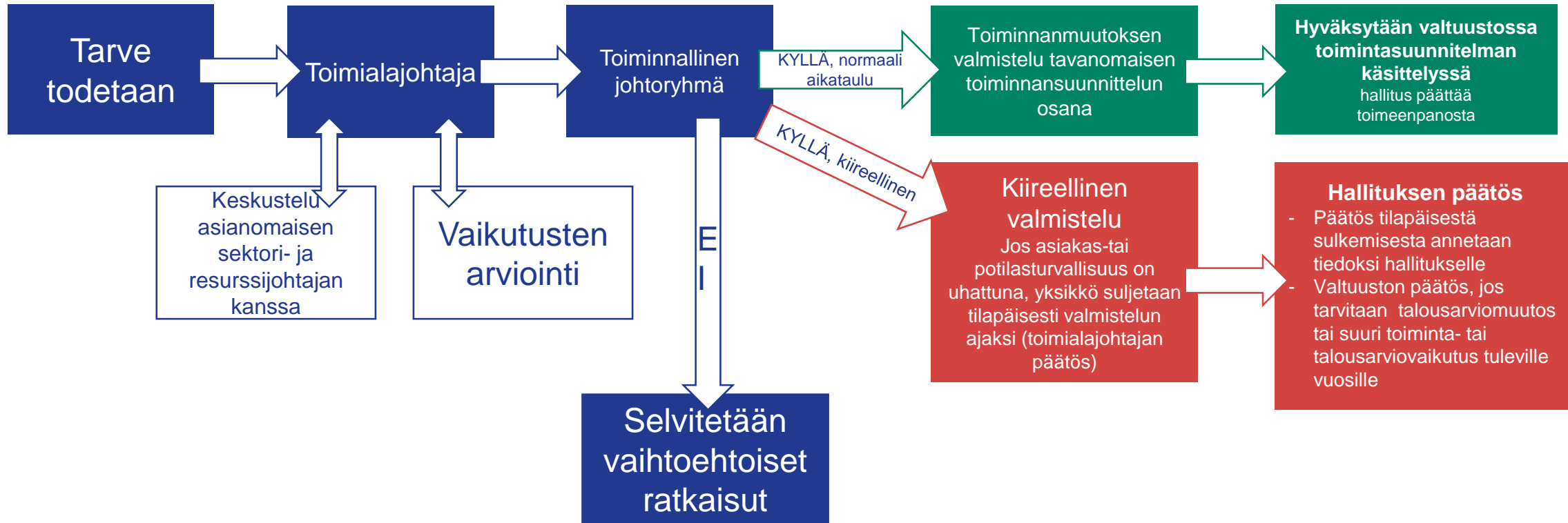
Behoven behöver normalt noteras i april-maj för att kunna förverkligas följande år

Tarve toiminnanmuutoksille, jotka vaikuttavat palvelutasoon yksittäisessä kunnassa tai hyvinvointialueella

Tarpeet tulee yleensä todeta huhti-toukokuussa, jotta ne voidaan toteuttaa seuraavana vuonna

Beredning i normal ordning

- Konsekvensanalys
- Vb. omfattande riskkartläggning, barnkonsekvensanalys
- Kostnadsberäkning
- Information och diskussion på aktuell enhet och övriga enheter som påverkas av förändringen
- Vb samarbetsförhandlingar
- Remissdiskussion i styrelsen om stor förändring
- Hörande och/ eller tydlig information till kommunen och befolkningen
  - Involvera kommunikationsenheten
- Utlåtande av påverkande organen

Valmistelu tavanomaiseen tapaan

- Vaikutusten arviointi
- Tarvittaessa laaja riskikartoitus, lapsivaikutusten arviointi
- Kustannusarvio
- Tiedottaminen ja keskustelu kyseisessä yksikössä ja muissa yksiköissä, joihin muutos vaikuttaa
- Tarvittaessa yhteistoimintaneuvottelut
- Lähetekeskustelu hallituksessa, kun kyseessä on suuri muutos
- Kuuleminen ja/tai selkeä tiedottaminen kuntaan ja väestölle
  - Viestintäyksikön mukaan ottaminen
- Vaikuttamistoimielinten lausunnot

Beredning i brådskande ordning

- Information och diskussion på aktuell enhet och övriga enheter som påverkas av förändringen
- Vb samarbetsförhandlingar
- Konsekvensanalys
- Vb omfattande riskkartläggning, barnkonsekvensanalys
- Hör påverkande organ
- Tydlig information till kommunen / befolkningen
  - Involvera kommunikationsenheten

Kiireellinen valmistelu

- Tiedottaminen ja keskustelu kyseisessä yksikössä ja muissa yksiköissä, joihin muutos vaikuttaa
- Tarvittaessa yhteistoimintaneuvottelut
- Vaikutusten arviointi
- Tarvittaessa laaja riskikartoitus, lapsivaikutusten arviointi
- Vaikuttamistoimielinten kuuleminen
- Selkeä tiedottaminen kuntaan/väestölle
- Viestintäyksikön mukaan ottaminen

Verksamhetsförändringar som påverkar personalen, men inte invånarna

- Konsekvensanalys
- Vb omfattande riskkartläggning
- Kostnadsberäkning
- Involvera berörd personal och förtroendemän i beredningen i tidigt skede
- Information och diskussion på aktuell enhet och övriga enheter som påverkas av förändringen
- Vb samarbetsförhandlingar
- Tydlig information till befolkningen

Toiminnanmuutokset, jotka vaikuttavat henkilöstöön, mutta eivät asukkaisiin

- Vaikutusten arviointi
- Tarvittaessa laaja riskikartoitus
- Kustannusarvio
- Asianomainen henkilöstö ja luottamusmiehet mukaan valmisteluun varhaisessa vaiheessa
- Tiedottaminen ja keskustelu kyseisessä yksikössä ja muissa yksiköissä, joihin muutos vaikuttaa
- Tarvittaessa yhteistoimintaneuvottelut
- Selkeä tiedottaminen väestölle

Mall för konsekvensanalys

Påverkan Specificiera enligt tema	Alternativ 0 vaihtoehto, ”verksamheten fortsätter som nu”	Alternativ 1	Alternativ 2
Kunder & invånare Utifrån kön, ålder, boendeort, specialbehov, kulturell bakgrund etc. På basen av inkomst, förmögenhet, utbildning, yrke..., arbets...eller boendeområde,			
Personal			
Organisation, ledning			
Ekonomi Kort / lång sikt Kund / organisation			
Övrigt			

Vaikutusten arviontimalli

Vaikutukset erittele teeman mukaan	0 vaihtoehto, ”toiminta jatkuu kuten nyt”	1 vaihtoehto	2 vaihtoehto
Asiakkaat & asukkaat sukupuolen, iän, asuinpaikan, erityistarpeiden, kulttuuritaustan tms. mukaan. Tulojen, varallisuuden, koulutuksen, ammattiaseman, työllisyyden tai asuinalueen perusteella			
Henkilöstö			
Organisaatio, johtaminen			
Talous Lyhyt / pitkä aikaväli Asiakas / organisaatio			
Muu			

Planering av kommunikationen om förändringarna i verksamheten

- Vad förändras?
  - för personalen
  - för kunden
- När sker förändringen?
- Varför genomförs förändringen?
  - T.ex. pressande faktorer, såsom brist på personal, oändamålsenliga utrymmen, förändringar i antalet kunder
- Vad uppnår man med förändringen?
  - Vilka positiva konsekvenser eller fördelar skapar förändringen
- Hur märker kunden/personalen av förändringen?
  - positiva konsekvenser
  - negativa konsekvenser
- Vem har hörts/involverats i beredningen av förändringen?
- Vem har fattat beslutet?
- Vem ger tilläggsinformation

Toiminnan muutosten viestinnän suunnittelu

- Mikä muuttuu?
  - henkilöstölle
  - asiakkaalle
- Koska muutos tapahtuu?
- Miksi muutos laitetaan alulle?
  - Esim. työntävät tekijät, kuten henkilöstöpula, tilojen epätarkoituksenmukaisuus, asiakasmäärän muutokset
- Mitä muutoksella saavutetaan?
  - Mitä positiivisia vaikutuksia tai etuja muutoksesta seuraa
- Miten asiakas / henkilöstö huomaa muutoksen?
  - positiiviset vaikutukset
  - negatiiviset vaikutukset
- Keitä on kuultu / osallistettu muutoksen valmistelussa?
- Kuka päätöksen on tehnyt?
- Kuka antaa asiasta lisätietoja

Välstånd genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Löneharmonisering för personlig assistent

Henkilökohtainen avustajan palkan harmonisointi

Arbetsgivarmodell

Työnantajamalli

Hannele Grankvist 30.10.2021/ab 7.11.2021

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Personlig assistans

Är subjektiv rättighet för en person med svår funktionsnedsättning.

Det finns olika sätt att ordna personlig assistans;

- Arbetsgivarmodell
- Servicesedel
- Köptjänst
- Kommunens egen verksamhet

Arbetsgivarmodellen innebär att den svårt funktionshindrade personen själv är arbetsgivare till den personliga assistenten

I 8 c § i handikappservicelagen finns bestämmelser om i vilken omfattning personlig assistans ska beviljas.

Henkilökohtainen apu

On subjektiivinen oikeus vaikeasti vammaiselle henkilölle.

On eri tapoja järjestää henkilökohtaista apua;

- Työnantajamalli
- Palveluseteli
- Ostopalvelu
- Kunnan omana toimintana

Työnantajamalli tarkoittaa sitä että vaikeavammaisen henkilö toimii itse henkilökohtaisen avustajan työnantajana

Vammaispalvelulain 8 c §:ssä on säännökset siitä, kuinka paljon henkilökohtaista apua on myönnettävä.

Forts;

Personlig assistans gäller de sysslor som personen skulle utföra själv, men som hen på grund av sin funktionsnedsättning eller sin sjukdom inte klarar av.

Syftet med personlig assistans är att hjälpa personen med svår funktionsnedsättning att göra sina egna val i hemmet och utanför hemmet:

- i de dagliga sysslorna
- i arbete och studier
- i fritidsaktiviteter
- i samhällelig verksamhet
- i upprätthållandet av sociala kontakter

Jatk;

Henkilökohtainen apu kohdistuu niihin toimiin, jotka henkilö tekisi itse, mutta ei niistä vammaan tai sairauden vuoksi selviä.

Henkilökohtaisen avun tarkoitus on auttaa vaikeavammaista henkilöä omien valintojensa toteuttamisessa niin kotona kuin kodin ulkopuolella:

- päivittäisiin toimiin
- työhön ja opiskeluun
- harrastuksiin
- yhteiskunnalliseen osallistumiseen
- sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämiseen

Arbetsgivarmodell

Arbetsgivarmodellen som är ett sätt att ordna personlig assistans, innebär att personlig assistans ordnas genom att personen med svår funktionsnedsättning avlönar assistenten själv.

Möjliggör att självbestämmanderätten, delaktigheten och egna val verkställs i praktiken för den svårt funktionshindrade personen

Kommunen ersätter personen för de kostnader som avlönandet av en personlig assistent medför.

Är den mest ekonomiskt fördelaktiga modellen för kommuner, men på vissa områden förekommer stora problem med rekryteringen.

Työnantajamalli

Työnantajamalli on henkilökohtaisen avun järjestämistapa, jossa vammaisen henkilö palkkaa avustajan itse.

Mahdollistaa sen että vaikeavammaisen henkilön itsemääräämisoikeus, osallisuus ja omat valinnat toteutuvat käytännössä.

Kunta korvaa vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaisen avustajan palkkaamisesta aiheutuvat kustannukset

On taloudellisesti edullisin malli kunnille, mutta rekrytointivaikeudet ovat suuria tietyillä alueilla on

Arbetsgivarmodell i bruk / Työnantaja malli käytössä

	Antal klienter	€/h	Ekonomisk påverkan med uppskattad timantal om det beviljats 30h/ för fritid/samhällelig verksamhet + 20h för daglig verksamhet =50h/mån Taloudellinen vaikutus arvioituna vuositasolla jos on myönnetty 30h harrastus/ yht.kun.osallistuminen+ 20h päivittäisiin toimiin= 50h/kk	
	Asiakasmäärä			
Jakobstad/Pietarsaari	17	11,90		
Nykarleby/Uusikaarlepyy	7	11,90		
Pedersöre/Pedersöre	7	11,90		
Larsmo/Luoto	1	11,90		
Vöro/Vöyri	13	11,90		
Korsholm	33	11,11	+0,79€/h	15.642€
Vasa/Vaasa	38	11,29	+0,61€/h	13.908€
Kaskö /Kaskinen	3	11,11	+0,79€/h	474€
Kristinestad/Kristiinankaupunki	8	10,94	+0,96€/h	4.608€
Laihela /Laihia	15	10,76	+1,14€/h	10.260€
Malax/Maalahahti	4	11,84	+0,06€/h	144€
Närpes /Närpiö	8	10,88€/h	+1,02€/h	4.896€
		121		49.935€

Lönesättning

Modell A) Lönesättningen varierar inom Osterbottens välfärdsområde från 10,76€/h till 12,16€/h

Jakobstad, Pedersöre, Larsmo, Nykarleby och Vörå har använt **hemhjälpens grundlön** som utgångspunkt när lönenivån har bestämts (1.939€/mån) = 11,90€/h

Modell B) Personlig assistent vars arbetsgivare har anslutit sig till Heta-liitto har lönesättning enligt följande;

Till 31.10.2021	Från 1.11.2021
Klass A 11,08€/h	11,24€/h
Klass B 12,32€/h	12,48€/h

OBS! Lönenivån för personliga assistenter vars arbetsgivare (den funktionshindrade) är medlem i Heta-liitto, fastställs enligt Heta-liittos kollektivsavtalsperiod.

Palkkaus

Malli A) Palkkaus vaihtelee Pohjanmaan hyvinvointialueella 10,76€/h -12,16€/h

Pietarsaari, Pedersöre, Luoto, Uusikaarlepyy ja Vöyri, ovat käyttäneet **kotiavustajan peruspalkkaa** lähtökohtana kun palkkaus on vahvistettu.

Malli B) Heta-liittoon kuuluvien työnantajien henkilökohtaisen avun palkkataso on seuraava;

31.10.2021 saakka	1.11.2021 lähtien
P.ryhmä A 11,08€/h	11,24€/h
P.ryhmä B 12,32€/h	12,48€/h

Huom. Henkilökohtaisten avustajien palkkataso joiden työnantaja (vammainen) kuuluu Heta-liittoon, vahvistetaan Heta-liiton työehtosopimuksen toimikaudeksi.

Förslag till lönesättning för personlig assistens

Föreslås att Österbottens välfärdsområde

- **beaktar** eventuella allmänna lönejusteringar under år 2022 och följer AKTA avtalet i tillämpliga delar.
- **beslutar** att **löneharmonisering för personliga assistenter (gäller anställda hos arbetsgivare som inte är anslutna i till Heta-liitto)** verkställs i två steg: fr.o.m. 1.1.2022 är lönen 11,29 euro/timme och från och med 1.1.2023 är lönen 11,90 euro/timme som motsvarar den kommunala hemhjälpärlönen år 2021.

Detta betyder att kostnadsförändringen för kommuner och städer som har en betydligt lägre lönesättning än Jakobstadsnejden blir skäligen (Korsholm, Vasa, Närpes, Kristinestad och Laihela) och förändringen kan beaktas i 2023 års budget.

Ehdotus henkilökohtaisen avun palkkaukseen

Ehdotetaan että Pohjanmaan hyvinvointialue

- **huomioi** vuoden 2022 aikana mahdolliset yleiskorotukset ja noudatetaan KVTES sopimusta soveltuvin osin.
- **päittää** panna toimeen henkilökohtaisen avun **palkkaharmonisoinnin** 1.1.2022 alkaen (**koskee henkilökohtaiset avustajat joiden työnantajat eivät kuulu Hetaliiittoon**) kahdessa vaiheessa: 1.1.2022 alkaen tuntipalkka on 11,29 euroa/tunti ja 1.1.2023 tuntipalkka on 11,90 euro/tunti joka vastaa kunnallisen kotiavustajan palkkaa 11,90 euroa/tunti vuonna 2021.

Tämä tarkoittaa että kustannusnousu tulee kohtuulliseksi niille kunnille ja kaupungille (Mustasaari, Vaasa, Närpiö, Laihia ja Kristiinankaupunki) joilla on selvästi alhaisempi tuntipalkkaus verrattuna Pietarsaaren seudulle ja muutokset voidaan huomioida vuoden 2023 talousarviossa

Samarbete inom elevhälsan

Opiskeluhuollon yhteistyö

Utbildningsanordnarens elevhälsoplan och regional elevhälsoplan (RP 19/2022 13, 13a §§)

- Utbildningsanordnaren ska utarbeta en elevhälsoplan för genomförandet av den samlade elevhälsan. Utbildningsanordnarens elevhälsoplan ska innehålla målen och de centrala principerna för att genomföra elevhälsan samt åtgärder för att genomföra och följa upp elevhälsan
- för ordnandet av de elevhälsotjänster som ett välfärdsområde ansvarar för ska välfärdsområdet för varje fullmäktigeperiod ha en regional elevhälsoplan. Planen godkänns av välfärdsområdesfullmäktige grundar sig på de elevhälsoplaner som utarbetats av utbildningsanordnare inom välfärdsområdets område
- innehåll
  1. målen och de centrala principerna för det regionala genomförandet av elevhälsotjänsterna,
  2. en plan för samarbetet mellan välfärdsområdet och utbildningsanordnarna för genomförandet av den samlade elevhälsan,
  3. sådana uppskattningar av det totala behovet av elevhälsotjänster som framgår av de elevhälsoplaner som utarbetats av utbildningsanordnare inom välfärdsområdets område samt andra eventuella behövliga åtgärder
  4. plan för fördelningen av elevhälsotjänsternas resurser
  5. åtgärder för att genomföra och följa upp den regionala elevhälsoplanen
- i den regionala elevhälsoplanen ska tillgodoseendet av de studerandes språkliga rättigheter i elevhälsotjänsterna beaktas.
- elevhälsoplanen ska fogas till den regionala välfärdsplanen för barn och unga

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma ja alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma (HE 19/2022 13, 13a §§)

- Koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman tulee sisältää opiskeluhoollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi
- Hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittainen alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma perustuu hyvinvointialueen alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmiin. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa
- Sisältö
  1. opiskeluhoitopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet
  2. suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi
  3. hyvinvointialueen alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet
  4. suunnitelma opiskeluhoitopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta
  5. toimenpiteet alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi.
- alueellisessa opiskeluhoitosuunnitelmassa on huomioitava opiskelijoiden kielellisten oikeuksien toteutuminen opiskeluhoitopalveluissa.
- opiskeluhoitosuunnitelma tulee liittää alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Regional samarbetsgrupp för elevhälsa; RP 19/2022 14a §

- Vårdsområdet ska tillsammans med kommunerna inom sitt område bilda en regional samarbetsgrupp för elevhälsa
- Om det inom vårdsområdets område utöver kommunen finns andra utbildningsanordnare, ska dessa vara representerade i samarbetsgruppen.
- I samarbetsgruppen ska det dessutom ingå representanter för föräldrar eller vårdnadshavare till minderåriga och för de studerande, representanter för de anställda inom elevhälsan samt vid behov andra samarbetsparter

Uppgifter:

1. bereda en regional elevhälsoplan för vårdsområdesfullmäktige,
2. följa genomförandet av den regionala elevhälsoplanen, samt följa genomförandet av samarbetet mellan elevhälsotjänsterna, utbildningsanordnarna, social- och hälsovårdstjänsterna och andra behövliga tjänster
3. behandla frågor som gäller samarbetet inom elevhälsan mellan vårdsområdet och utbildningsanordnare som är verksamma inom dess område
4. sköta andra uppgifter som separat tilldelats den

I den regionala samarbetsgruppen för elevhälsa inom ett tvåspråkigt vårdsområde ska båda nationalspråken vara representerade.

Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä; HE 19/2022 14a§

- Hyvinvointialueen on yhdessä alueensa kuntien kanssa muodostettava alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä
- Jos hyvinvointialueen alueella on kunnan lisäksi muita koulutuksen järjestäjiä, heidän tulee olla edustettuina yhteistyöryhmässä.
- Yhteistyöryhmässä tulee lisäksi olla alaikäisten vanhempien tai huoltajien sekä opiskelijoiden edustajia, opiskeluhoollon työntekijöiden edustajia sekä tarvittaessa muita yhteistyötahoja.

Tehtävät:

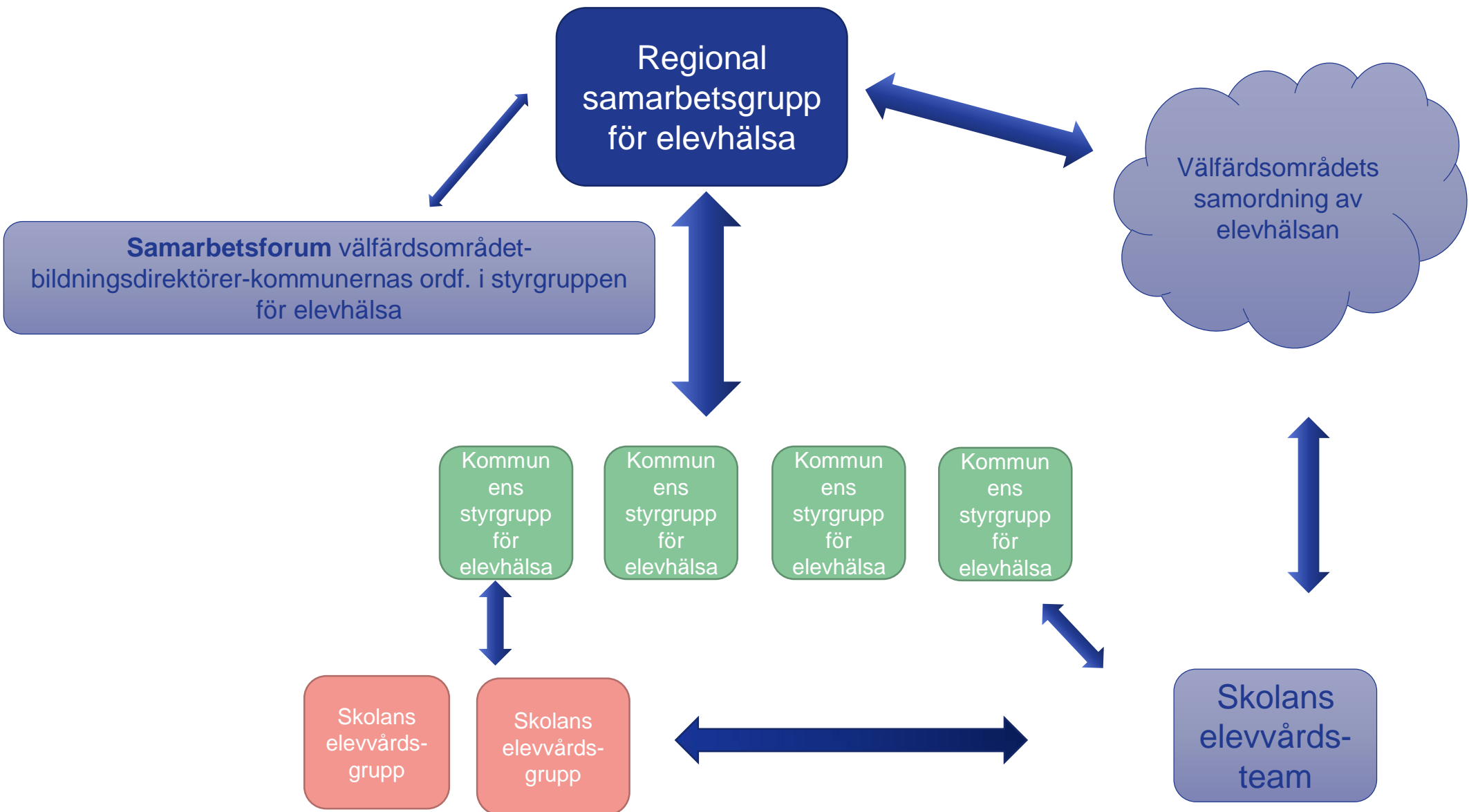
1. valmistella alueellinen opiskeluhoollon suunnitelma hyvinvointialueen aluevaltuustolle
2. seurata alueellisen opiskeluhoollon suunnitelman toteutumista sekä lisäksi opiskeluhoollon palvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista;
3. käsitellä hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien välisiä opiskeluhoollon yhteistyökysymyksiä;
4. huolehtia muista sille erikseen annettavista tehtävistä.

Kaksikielisen hyvinvointialueen alueellisessa opiskeluhoollon yhteistyöryhmässä on oltava kummankin kansalliskielen edustus.

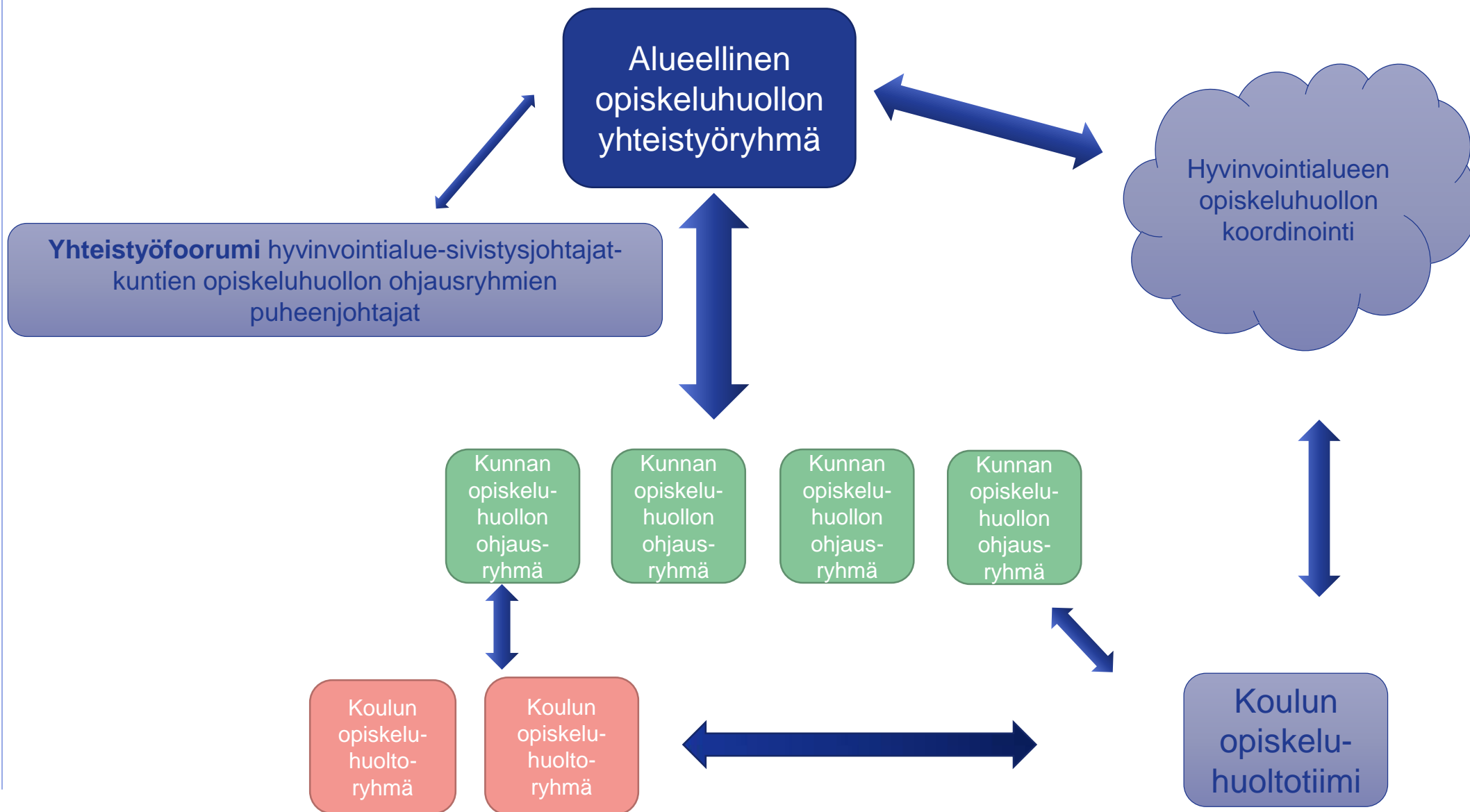

Organisering av elevvården i Österbottens välfärdsområde

Opiskeluhuollon järjestäminen Pohjanmaan hyvinvointialueella

Regional samarbetsgrupp för elevhälsa-förslag (justerat 1.6.22)

- 3 bildningdirektörer, (1 norr, 1 mitten, 1 syd)
- 1 representant för gymnasier och en för yrkesutbildning
- 2 representanter för yrkesutbildningen (sve + fi)
- 1 representant för övriga utbildningsanordnare
- 1 representant för småbarns pedagogiken (förskolan)
- 1 representant för utbildningsanordnare för elever i behov av särskilt stöd
- Sektordirektören för barn och unga
- Chefen för barn- och familjeservice
- Chefen för främjande av hälsa, välfärd och kontaktytor
- Läkarrepresentant för skolhälsovården
- Ledande psykolog
- Ledande skolkurator och ansvarig skolpsykolog
- Överskötare för skol- och studerandehälsovård
- Avdelningsskötare för skolhälsovården
- Verksamhetsområdesdirektören för sote-centralen
- Personalrepresentant
- Representant för vårdnadshavare (sve+fi+andra språk)
- Elevråd högstadiet (sve + fi)
- Ungfullmäktiges representant (sve+fi)

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä-ehdotus (muutettu 1.6.22)

- 3 sivistysjohtajaa (1 pohjoinen, keskialueen, 1 etelä)
- 1 lukioiden ja 1 ammattikoulujen edustaja
- 2 ammattikoulujen edustajaa (ruotsi + suomi)
- 1 muiden koulutuksen järjestäjien edustaja
- 1 varhaiskasvatuksen edustaja (esikoulut)
- 1 vaativan tuen oppilaiden koulutuksen järjestäjien edustaja
- Lasten ja nuorten sektorijohtaja
- Lasten- ja perhepalvelujen päällikkö
- Terveys- ja hyvinvoinnin edistämisen ja yhdyspintojen johtaja
- Kouluterveydenhuollon lääkäriedustaja
- Johtava psykologi
- Johtava koulukuraattori ja vastaava koulupsykologi
- Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon ylihoitaja
- Kouluterveydenhuollon osastonhoitaja
- Sote-keskuksen toimialajohtaja
- Henkilöstöedustaja
- Huoltajien edustaja (ruotsi+suomi+muut kielet)
- Yläkoulujen oppilasneuvoksen edustaja (ruotsi+suomi)
- Nuoruusvaltuuston edustaja (ruotsi+suomi)

Bildningsdirektörernas kommentarer

- Viktigt att det förebyggande arbetet får fortsätta!
- Önskas samma kurator ifall skolan har kurator enstaka dagar/vecka
- Avtalen för Abilita-elevvård behöver överföras (2M-it)
- Gruppen har stort ansvar, kan bli svåra frågor / prioriteringar
- Önskas att kommunernas representanter roterar tex vartannat år

Sivistysjohtajien kommentit

- Tärkeä että ennaltaehkäisevä työ saa jatkaa
- Toivotaan sama kut´raattori jos koulussa on kuraattori paikalla yksittäisiä päiviä viikossa
- Abilita-opiskeluhoolto sopimukset on siirrettävä (2M-it)
- Ryhmällä on iso vastuu, voi tulla vaikeita kysymyksiä / priorisointeja
- Toivotaan että kuntien edustajat kiertävät esim. joka toinen vuosi

Förebyggande arbete

- Kuratorer och psykologer har varierande arbetsbeskrivningar
- Konsultationer, handledning, närvaro i skolvardagen, gruppaktiviteter, samarbete med tredje sektorn behöver fortsätta
- Får inte vara något som gör bara om det hinns med

Ennaltaehkäisevä työ

- Kuraattoreilla ja psykologeilla on vaihtelevat työnkuvat
- Konsultaatiot, ohjaus, läsnäolo kouluarjessa, ryhmäaktiviteetit, yhteistyö 3. sektorin kanssa on jatkettava
- Ei saa olla jotakin mikä tehdään ainoastaan jos siihen on aika

Välstånd genom livet. Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Henkilöstön siirtosopimus

1. Sopimuksen osapuolet

- 1) Kunta/Kuntayhtymä luovuttajana.
- 2) Pohjanmaan hyvinvointialue luovutuksensaajana.

2. Sopimuksen tausta

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain mukainen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023. Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain mukainen pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

3. Henkilöstön siirron periaatteet

Voimaanpanolain 18 §:n mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto kunnista ja kuntayhtymistä hyvinvointialueelle sekä hyvinvointiyhtymään katsotaan liikkeenluovutukseksi. Liikkeenluovutukseksi katsotaan myös kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevien opiskeluhuollon psykologien ja kuraattoreiden siirtyminen hyvinvointialueelle ja hyvinvointiyhtymään.

Liikkeenluovutukseksi katsotaan myös edellä tarkoitettujen tehtävien tukitehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirrot, mikäli tehtävää hoitavan henkilön tosiasiallisista tehtävistä vähintään puolet on 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien tukitehtäviä.

Tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy sen hyvinvointialueen palvelukseen, jolla on tuottamisvastuu niistä tehtävistä, joissa asianomainen henkilö on ollut ennen siirtymistä. Ks. myös voimaanpanolain 56-58 §.

Jos voimaanpanolain 29 §:n perusteella yksityisen palvelutuottajan kanssa tehty ostopalvelusopimus on mitätön tai hyvinvointialue irtisanoo ostopalvelusopimuksen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö ja edellä tarkoitettuja tukitehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy sopimuksen päätyttyä liikkeenluovutuksena hyvinvointialueelle, jos henkilöstöä on aiemmin ostopalvelusopimuksen perusteella siirtynyt ostopalvelutuottajan palvelukseen.

4. Henkilöstön siirtyminen virkasuhteisiin tehtäviin

Hyvinvointialue perustaa toiminnan kannalta tarpeelliset virat niihin tehtäviin, joissa käytetään julkista valtaa. Henkilöt luovuttavista organisaatioista siirtyvät automaattisesti ilman hakumenettelyä virkoihin, joiden kelpoisuusvaatimukset he täyttävät ja joita voidaan pitää heille sopivina.

Viranhaltijan virantoimitusvelvollisuutta voidaan muuttaa, jos toiminnan uudelleen järjestely tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Ennen virantoimitusvelvollisuuden muuttamista on viranhaltijalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

5. Henkilöstön siirtyminen työsuhteisiin tehtäviin

Ne viranhaltijat, jotka eivät tule käyttämään julkista valtaa, siirretään vastaavaan työsuhteiseen tehtävään muutoin entisin palvelusuhde-ehdoin ilman palvelussuhteen keskeytystä. Näille työsuhteisiin siirtyville tehdään työsopimus tai annetaan työsopimuslain 2 luvun 4 §:n mukainen kirjallinen selvitys työntöön keskeisistä ehdoista.

Työsuhteesta työsuhteeseen siirtyvälle henkilöstölle ei lähtökohtaisesti tehdä uusia kirjallisia työsopimuksia, mikäli esimerkiksi tehtävä ei muutu.

6. Siirtyvän henkilöstön yksilöinti

Siirtyvällä henkilöstöllä tarkoitetaan luovuttajan palveluksesta hyvinvointialueen palvelukseen siirtyviä henkilöitä, jotka yksilöidään kussakin luovuttavassa organisaatiossa käytävässä yhteistoimintamenettelyssä. Luovutuksen piiriin kuuluvat edellä mainituilla perusteilla sekä vakinaiset että määräaikaiset, joiden palvelussuhde on voimassa luovutushetkellä.

Määräaikaisen työntekijän/viranhaltijan, jonka palvelussuhde päättyy 31.12.2022, katsotaan olevan liikkeen luovutuksen piirissä, mikäli hänen palvelussuhdettaan jatketaan ilman päivänkään keskeytystä.

Määräaikaisen palvelussuhteen päättyessä 1.1.2023 jälkeen, sitä ei automaattisesti jatketa, vaan se päättyy alkuperäisen työsopimuksen/viranhoitomääräyksen mukaisesti, ellei sitä erikseen uusita.

Liikkeenluovutushetkellä luovuttajan palveluksesta työ-/virkaavapaalla olevat siirtyvät myös liikkeenluovutuksen periaattein hyvinvointialueen palvelukseen.

7. Sovellettava työ- ja virkaehtosopimus

Siirtyvään henkilöstöön noudatetaan siirron jälkeen sopimuskauden loppuun saakka sitä virka- tai työehtosopimusta, jota on noudatettu ennen siirtoa, elleivät valtakunnan sopijaosapuolet muuta sovi.

8. Palkkaukseen liittyvät ehdot

Työntekijän/viranhaltijan siirtyessä vastaaviin tehtäviin hyvinvointialueelle, varsinainen palkka, joka on voimassa 31.12.2022, säilyy siirtymisen jälkeen samana. Siirtyvän henkilöstön palkkarakenne voi muuttua myöhemmin hyvinvointialueella sovellettavan palkkausjärjestelmän mukaiseksi.

9. Vuosilomat ja muut poissaolot ja keskeytykset

Ennen siirtoa myönnetty/vahvistetut 31.12.2022 yli menevät tai sen jälkeen alkavat vuosilomat, muut poissaolot ja keskeytykset ovat voimassa hyvinvointialueella ilman uusia hakemuksia ja päätöksiä. Siirtyvän henkilöstön siirtohetkellä pitämättä olevat vuosilomat, säästövapaat, lomarahavapaat ja lomarahakertymät siirtyvät pidettäväksi tai maksettavaksi hyvinvointialueella.

10. Työaikasunnittelu ja työaikajärjestelmät

Luovuttavissa organisaatioissa vahvistettuja työvuorosuunnitelmia noudatetaan pääsääntöisesti jaksotyössä siirtohetkellä kesken olevien työaikajaksojen loppuun. Sen jälkeisestä työvuorosuunnittelusta vastaa hyvinvointialue.

Hyvinvointialue voi tarvittaessa muuttaa ja yhtenäistää henkilöstön työaikajärjestelmiä/työaikamuotoja voimassa olevan lainsäädännön sekä työ-/ja virkaehtosopimusten määrittämässä puitteissa.

11. Eläkejärjestelmä

Siirtyvään henkilöstöön noudatetaan julkisten alojen eläkelakia (JuEL). Henkilöstön siirtyminen luovuttajan palveluksesta hyvinvointialueen palvelukseen ei vaikuta eläketurvaan.

12. Yhteistoiminta

Yhteistoiminnasta vastaavat sekä luovuttaja että luovutuksen saaja omalta osaltaan yhteistoimintalakien mukaisesti.

Hyvinvointialueelle siirtyy työntekijöitä seuraavista pääsopijajärjestöistä: JUKO ry, Sote ry ja JAU ry. Yhteistoiminnasta vastaa luovutuksen saaja. Yhteistoiminta organisoituu hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä. Hyvinvointialueen yhteistyötoimintaorganisaatiota koskevat neuvottelut käydään erikseen.

13. Vastuu saatavista

Vastuuseen palvelussuhteista aiheutuvista saatavista sovelletaan työsopimuslain 1 luvun 10 §:ää. Työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista työsuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuuden sekä niihin liittyvät työsuhde-etuudet siirtyvät luovutuksensaajalle. Ennen luovutusta erääntyneestä työntekijän palkka- tai muusta työsuhteesta johtuvasta saatavasta vastaavat luovuttaja ja luovutuksensaaja yhteisvastuullisesti. Luovuttaja on kuitenkin luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovutusta erääntyneestä työntekijän saatavasta.

Voimaapanolain 24 §:n mukaan hyvinvointialueelle siirtyy 1 päivänä tammikuuta 2023 kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen sekä opiskeluhuollon henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka.

14. Erimielisyydet

Tätä sopimusta koskevat mahdolliset erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan osapuolten keskinäisin neuvotteluin. Mikäli osapuolten keskinäisin neuvotteluin ei päästä asiassa ratkaisuun, käsitellään erimielisyydet Pohjanmaan hyvinvointialueen kotipaikan toimivaltaisessa käräjäoikeudessa.

15. Allekirjoitukset

Luovuttaja

Vastaanottaja

EU/ETA -valtioiden ulkopuolella koulutettujen lääkärien ja hammaslääkäreiden laillistumispolku Pohjanmaan alueella

Suomeen saapuu vuosittain useita EU/ETA –valtioiden ulkopuolella koulutettuja lääkäreitä ja hammaslääkäreitä (jatkossa laillistettavat). Heidän tutkintoaan ei automaattisesti tunnusteta Suomessa, vaan he joutuvat käymään läpi laillistumispolun, jossa heidän ammatillinen osaamisensa ja kielitaitonsa arvioidaan. Laillistumisen he saavat, kun heidän osaamisensa katsotaan täyttävän saman tason kuin Suomessa koulutettujen lääkärien/hammaslääkäreiden osaaminen. Venäjän ja Ukrainan välinen sota lisää Suomeen tulevien lääkärien/hammaslääkäreiden määrää ja sitä kautta laillistumiseen hakevien määrää.

Valvira arvioi laillistettavien tutkintotodistukset, jonka jälkeen laillistettava voi hakeutua Valviran vaatimaan harjoitteluun ja kielikokeeseen (Valtion yleinen kielitutkinto, Opetushallitus) ennen pätevyystentteihin osallistumista. Laillistettavien kielitaidon toisessa kotimaisessa kielessä tulee olla vähintään YKI3 ja erikoistuessa YKI4. Kun kielitaito on saavutettu, laillistettavan tulee hakeutua harjoitteluun julkiseen terveydenhuoltoon (lääkärit 6 kk, hammaslääkärit 3 kk/6 kk).

Hammaslääkäreiden pääsyä harjoitteluun estää/hidastaa harjoittelupaikkojen puute, sillä toimintaan ei ole resursoitu henkilökuntaa tai rahaa. Lääkäriläillistujat ovat voineet tehdä harjoittelua sairaalaympäristössä amanuenssina. Terveyskeskukseen heidät otetaan harjoitteluun laillistumisen loppuvaiheessa, kun heidän kielitaitonsa on kehittyneempi.

Harjoittelujakson jälkeen laillistujat saavat Valviralta luvan osallistua pätevyystentteihin. Kun nämä ovat suoritettavat, laillistuja saa toimia lääkärinä/hammaslääkärinä johdon ja valvonnan alaisena.

Hammaslääkärin tulee pätevyystentit suoritettuaan työskennellä rajoitetulla toimiluvalla vähintään yhden (1) vuoden ajan ennen täyslaillistusta. Kun lääkäri on suorittanut kaikki kuulustelut hyväksytysti ja vaadittaessa toiminut kaksi vuotta lääkärinä rajoitetuilla toimiluvilla, voi hakea lääkäriksi laillistamista.

Suomessa on tavoitteena saada EU/ETA -valtioiden ulkopuolella koulutetut lääkärit/hammaslääkärit mahdollisimman nopeasti työelämään. Pohjanmaalla on pulaa niin lääkäreistä kuin hammaslääkäreistä, mikä vaikuttaa mm. potilaiden hoitoon pääsyyn sekä työssä olevan henkilökunnan työssäjaksamiseen työkuorman kasvaessa. Alueellisesti tehtävä laillistumispolku lisää todennäköisyyttä sille, että laillistettava jää työskentelemään alueelle jatkossa. Kokemus on osoittanut, että paikallisesti suoritettu laillistumisharjoittelu lisää vahvasti alueelle sitoutumista harjoittelupaikkakuntaan.

Tavoitteena on saada pysyvä strukturoitu alueellinen laillistumisen mahdollistava suunnitelma Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Tämä vaatii resursseja. Suunnitteluvaiheessa tulee varata koulutuslääkäriin ja ylihammaslääkäriin työpanosta toiminnan suunnitteluun. Suunnittelu on toteutettavissa nykyisen työajan puitteissa. Lisäksi tulee varata resurssia 2024 alkaen käytännön toimintaan kuten laillistujalle maksettava harjoittelukorvaus (palkkaus harjoittelunimikkeen mukaisesti, vuonna 2021 amanuessi 1 654,91 €/kk-johdon ja valvonnan alaisuudessa työskentelevä henkilö 4 040,03 €/kk), tilat ja ohjaajat. Laillistujalle tulee olla osoitettavissa työtila työvälineineen. Harjoittelu voi tapahtua olemassa olevissa tiloissa. Hammaslääkäri-laillistujalle tulee olla työparina hammashoitaja aseptisen työskentelyn mahdollistamiseksi ja suomalaisen työkultuurin omaksumiseksi. Välillisiä kustannuksia tulee hallinnollisesta työstä muutamien tuntien verran laillistujaa kohden mm. perehdytyksen ja sopimusten osalta.

Laillistujalle tulee olla nimetty ohjaaja (hammaslääkäri/lääkäri), jonka ohjaukseen käytettävä aika on verrattavissa Suomessa koulutettavien lääkäreiden/hammaslääkärien ohjaukseen. Ohjaus tapahtuu työajan puitteissa 1,5 h/vko sekä potilaan hoidon aikana tapahtuvat konsultaatiot. Ohjauksesta tulee maksaa korvaus menetettyjen käynti- ja toimenpidepalkkioiden osalta (200-300 €/kk). Laillistumispolku monipuolistaa ohjaukseen osallistuvien ohjaajien työnkuvaa ja parantaa siten työssäjaksamista.

Tampereen yliopisto koordinoi tällä hetkellä EU/ETA- valtioiden ulkopuolella valmistuneiden lääkäreiden ja hammaslääkäreiden laillistumiseen valmistavaa koulutusta. Helsingin, Turun ja Kuopion yliopistot ovat mukana kehittämässä laillistumiseen johtavaa koulutusta.

Vaasan yliopisto (Levon instituutti) on ilmaissut kiinnostuksensa osallistua laillistujien kielitaidon (su,ru) ja vuorovaikutustaitojen vahvistamiseen sekä suomalaiseen terveydenhuollon periaatteisiin perehtymiseen. Kielikoulutuksen osalta tarjous on liitteenä.

Lääkäreiden ja hammaslääkärien laillistumiseen liittyvän alueellisen suunnitelman laatimista varten tarvitaan periaatteellinen päätös Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymältä asiasta. Mikäli Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymä päätyy puoltamaan esitystä, niin yhteistyöehdotus viedään eteenpäin Tampereen yliopiston kanssa käsiteltäväksi laillistumispolun osalta. Laillistumispolku on toteutettavissa myös ilman Tampereen yliopiston kanssa tehtävää yhteistyötä, mutta vaatii tällöin enemmän suunnittelua hankkeen sisällön osalta paikallisesti. Periaatteellisen päätöksen tulee sisältää vakanssiesitykset neljälle lääketieteen ja kahdelle hammaslääketieteen laillistujalle sekä esitys tarvittavien tilojen hankintaan.

Vuonna 2023 tulee toiminnan suunnitteluun varata 10 000 €. Toiminnan järjestäminen ja toimeenpano vaativat jatkossa rahallista panostusta 2024 alkaen kuten palkkakustannuksia noin 200 000 €, ohjauspalkkiot 16 000 € sekä tilojen vuokratkustannukset. Arviot tarkentuvat vuoden 2023 mahdollisen suunnittelun aikana.

Esitys:

Esitetään, että Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymä alkaa suunnitella vuonna 2022 ja järjestää vuoden 2024 alusta EU/ETA -valtioiden ulkopuolella koulutettujen lääkäreiden/hammaslääkäreiden laillistamiseen johtavaa strukturoitua toimintaa yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Esitetään varattavaksi talousarvioon 2023 määrärahaa 10 000 € toiminnan suunnitelmista, järjestämisestä ja toimeenpanoa varten huomioiden esittelytekstissä mainitut asiat. Lisäksi esitetään vakanssien perustamista neljälle lääketieteeseen ja kahdelle hammaslääketieteeseen laillistujalle.

Lisätietoa EU/ETA -valtioiden ulkopuolella valmistuneiden lääkäreiden ja hammaslääkäreiden laillistumisesta:

[Lääkärit - Valvira](#)

https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/ammattioikeudet/hakemusohjeet/eu_eta_valtioiden_ulkopuolella_koulutetut/laakarit

[Hammaslääkärit - Valvira](#)

https://www.valvira.fi/terveydenhuolto/ammattioikeudet/hakemusohjeet/eu_eta_valtioiden_ulkopuolella_koulutetut/hammaslaakarit

[Opas | Opas maahanmuuttajalääkäreille ja työyhteisöille | Tampereen korkeakoulu yhteisö \(tuni.fi\)](#)

<https://sites.tuni.fi/opas-maahanmuuttajalääkäreille-ja-työyhteisöille/opas/>

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kieli-ja-kaantajatutkinnot/yleiset-kielitutkinnot-yki>

Valmistelijat:

Hanna Kujanpää, koulutusylilääkäri
Katri Palo, ylihammaslääkäri

Bilaga 1.

	Nuvarande pl-Nykyiset p. ovph/priv/tot	% vs >75 år/v	Prognos-Ennuste (2025)	Prognos-Ennuste (2030)	
Larsmo	38/0/38	10,11	38	33	
Jakobstad	65/208/273	10,69	232	185	
Pedersöre	88/0/88	9,21	94	78	
Nykarleby	51/40/91	9,32	86	70	
Vorå	104/0/104	12,34	74	61	
Korsholm	149/24/173	8,20	193	167	
Vasa	313/290/603	8,96	611	516	
Laihia	0/75/75	9,14	81	71	
Malax	75/0/75	9,19	72	60	
Närpes	148/0/148	10,26	126	100	
Kaskö	29/0/29	12,95	23	21	
Kristinestad	91/18/109	9,65	104	87	
Kronoby	53/44/97	11,76	75	61	
Korsnäs	35/0/35	11,86	26	22	
TOTALT	1938	9,64	1835	1533	

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän lausunto Närpiön kaupungin (Pörtehemmet) ARAn avustushakemukseen

Närpiön kaupunki on pyytänyt Pohjanmaan hyvinvointialueelta lausuntoa Pörtehemmetin (17 tehostetun palveluasumisen paikkaa) peruskorjauksen tai uudisrakennuksen johdosta.

Perustelu hanketta puoltavista seikoista

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) edellyttää kunnan sosiaali- ja terveystoimen lausunnon hankkeesta silloin, kun hakemuksessa on kyse tukiasumisesta, palveluasumisesta tai tehostetusta palveluasumisesta (tukiluokat II, III ja IV). Lausunnolla varmistetaan, että hanke on kunnan palvelurakenteen kannalta pitkäkestoinen ja tarkoituksenmukainen.

Kaksitoista kuntaa on siirtänyt hoidon ja huolenpidon järjestämisvastuun Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymälle (ÖVPH) 1.1.2022 lukien. Vuoden 2022 alussa myös Närpiön kaupunki on siirtänyt hoidon ja huolenpidon järjestämisvastuun kuntayhtymälle. Järjestämisvastuu tarkoittaa käytännössä sitä, että kunnat omistavat edelleenkin kiinteistöt, jotka ne ovat omistaneet ennen vuotta 2022. Kuntayhtymä toimii vuokralaisena ja vuokraa asuntoja asiakkaille. Kuntayhtymä vastaa asukkaan tarvitseman hoidon ja huolenpidon tuottamisesta.

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymällä on palvelustrategia, josta ilmenee, että vuoden 2025 tavoitteena on, että 75 vuotta täyttäneistä ikääntyneistä 92 % asuu kotona, ja vuoden 2030 tavoite on saman ikäryhmän osalta 94 %. 75 vuotta täyttäneiden määrä on Närpiössä 1443 (vuonna 2022). Vuoden 2025 ennusteen mukaan määrä lisääntyy 1569:ään ja 1671:een vuonna 2030 sekä 1757:ään vuonna 2040. Nykyisin Närpiön kaupungin maantieteellisellä alueella on 148 tehostetun palveluasumisen paikkaa, mikä vastaa 10,26 % 75 vuotta täyttäneiden asukkaiden määrästä. Närpiössä ei ole tällä hetkellä jonoa tehostettuun palveluasumiseen.

Ajatuksena on, että uudisrakentaminen on tarkoituksenmukaisempaa kuin nykyisten tilojen peruskorjaus. Uudisrakennus korvaa nykyisen, vuonna 1991 rakennetun Pörtehemmetin. Uudisrakennuksen on tarkoitus korvata nykyiset 17 asumispaikkaa. Uudisrakennuksen etuna on, että se mahdollistaa joustavuuden, muunneltavuuden ja asiakaslähtöisyyden ja voidaan suunnitella tilatehokkaasti. Tämän arvioidaan voivan vähentää 17 asumispaikan vaatimaa kokonaisneliömäärää. Lisäksi uudisrakentamisen yhteydessä voidaan harkita, korvataanko nykyinen valmistuskeittiö vai onko jakelukeittiö tarkoituksenmukaisempi. Ympäristön kannalta uudisrakentamisen katsotaan myös vähentävän ympäristövaikutuksia energiatehokkuuden kautta.

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä puoltaa ARA-rahoituksen hakemista uudisrakennukselle, joka vastaa Pörtehemmetiä ja sen 17 nykyistä paikkamäärää niiden päätösten mukaisesti, jotka Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallituksessa (13.6.2022) ja Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän hallituksessa (14.6.2022) on tehty.

Hankkeen tiedot

Nykytilanteessa kaksi asiakasta jakaa Pörtehemmetissä saman kylpyhuoneen, mikä ei ole tarkoituksenmukaista. Yleisten tilojen neliömäärä on suhteellisen suuri. Joustavan, muunneltavan ja tilatehokkaasti suunnitellun uudisrakennuksen etuna on, että 17 asumispaikan vaatimaa kokonaisneliömäärää arvioidaan voitavan vähentää. Uudisrakentamisella on myös mahdollista tukea asiakasta osallistavaa toimintaa ja parantaa asukkaiden arkiaktiivisuutta.

Tehostetun palveluasumisen ohjautumisen kriteerit on yhtenäistetty Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymässä vuoden 2022 aikana. Asumispaikan myöntäminen perustuu asiakkaan toimintakyvyn arviointiin ja arvioinnin avulla saataviin mittariarvoihin (RAI-mittari/kognitio ja fyysinen toimintakyky). Kaikille asukkaille laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma, joka on perustana asiakkaiden saamalle hoidolle ja huolenpidolle.

Nykyinen henkilöstöressurssivaatimus on 0,60 hoitajaa asukasta kohden. 1.4.2023 alkaen vaatimus on 0,70 hoitajaa asukasta kohden. Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymässä on keskimäärin n. 0,65 hoitajaa/asukas. Myös Pohjanmaalla on haasteita henkilöstön saatavuudessa.

Hankkeen palvelujen järjestäminen

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän palvelustrategian mukaan tavoitteena on, että vuonna 2025 kotona asuu 92 % ja vuonna 2030 94 % 75 vuotta täyttäneistä. Nykytilanteessa Pohjanmaalla n. 90,5 % 75 vuotta täyttäneistä asuu kotona. Tehostetun palveluasumisen jonotusaika vaihtelee tällä hetkellä koko alueella 0–4,5 kuukauden välillä. Kotihoidon ja asumispaikan tarpeen lykkääminen vaatii mitavaa panostusta edistäviin, ehkäiseviin ja kuntouttaviin palveluihin.

Kuntayhtymässä on yhteensä n. 1800 tehostetun palveluasumisen paikkaa, joista 600 on ulkopuolisia asumispaikkoja, jotka ostetaan palvelusetelien tai sopimusten kautta. Loput asumispaikat kuntayhtymä tuottaa itse. Nykytilanteessa kuntayhtymä tuottaa itse kaikki tehostetun palveluasumisen paikat Närpiössä.

1.4.2023 voimaan tulevan 0,7:n henkilöstömitoitusvaatimuksen täyttämiseksi Pörtehemmetiin tarvitaan yksi hoiva-avustaja lisää 1.4.2023 alkaen. Pörtehemmetin lääkäripalvelut järjestetään etälääkäripalveluina ostosopimuksella.

Päiväys ja allekirjoitus

_____/_____

_____